

Dosarul nr. 1ra-1371/2022
1-17127960-01-1ra-05092022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 decembrie 2022

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

**TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BOICO Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022, de către inculpatul

Mămăligă Ilie XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în mun. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

*Prima instanță: 23.11.2017 – 20.10.2021;
Instanța de apel: 16.11.2021 – 16.05.2022;
Instanța de recurs: 05.09.2022 – 12.12.2022.*

Asupra recursul ordinar declarat, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 20 octombrie 2021, Mămăligă Ilie a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 390 alin. (1), pct. (1) Cod procedură penală, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Cheltuielile legate de efectuarea expertizelor medico-legale în mărime de 1317 (una mie trei sute șaptesprezece) lei s-au trecut în contul statului.

S-a respins acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Șișcanu Vladislav privind încasarea de la Mămăligă Ilie a prejudiciului material în mărime de 5280 (cinci mii două sute optzeci) lei, a prejudiciul moral în mărime de 30 000 (treizeci mii), și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 6000 (șase mii) lei, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, conform rechizitoriului Mămăligă Ilie se învinuiește în aceea că, la data de 25 august 2016 aproximativ la orele 23:30, aflându-se în apropierea barului „XXXXX” situat pe strada XXXXX, ca rezultat a unui conflict care s-a iscat spontan cu numitul Șișcanu Vladislav, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale, prevăzând urmările, a dorit în mod conștient survenirea acestora, i-a aplicat ultimului două lovituri cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară în comisie nr. 378 din 29 martie 2017 vătămări corporale medii cu dereglarea sănătății de

lungă durată sub formă de fractura mandibulei pe stânga în regiunea angulară fără deplasarea fragmentelor osoase, excluzându-se posibilitatea provocării leziunilor depistate prin cădere din poziția ortostatică.

Acțiunile lui Mămăligă Ilie de către organul de urmărire penală au fost încadrate juridic conform art. 152 alin. (1) Cod penal, *vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art.151 Cod penal.*

3. Nefiind de-acord cu sentința apeluri au declarat:

3.1 *Acuzatorul de stat*, solicitând, admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu adoptarea unei noi hotărâri, conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- a-l recunoaște pe Mămăligă Ilie culpabil de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal și în baza acestui articol a-i nunci pedeapsă sub formă închisoare pe un termen de 3 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare de suspendat condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani;

- a admite integral acțiunea civilă înaintate de către partea civilă Vladislav Șișcanu.

În motivarea apelului a indicat că:

- instanța de judecată a dat o apreciere greșită probelor, în derogare de la prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, punând accentul doar pe depozițiile martorilor apărării depuse în instanța de judecată, versiunea inculpatului care nu coroborează cu celelalte probe administrate legal pe caz;

- probele prezentate de acuzare au fost acumulate de către organul de urmărire penală în strictă conformitate cu prevederile legislației procesual penale, de aceea urmează a fi puse la baza deciziei de condamnare a inculpatului;

- instanța a încercat subiectiv să pună accentul pe o posibilă atitudine părtinitoare a martorului Viorel Artiomov, motivând că acesta este șef și coleg de serviciu cu partea vătămată Vladislav Șișcanu și că ambii au fost implicați în acel conflict, fapt care în viziunea instanței ar afecta depozițiile privitor la circumstanțele evenimentelor în care a fost implicat, în final apreciind critic declarațiile acestuia. În cadrul cercetării judecătorești a fost constat că și martorii Marin Parfeni și Iurie Vrabie sunt prietenii inculpatului Ilie Mămăligă. Ei au venit în seara incidentului la clubul „Magadan”, împreună. Aspectele menționate au fost confirmate de martorii respectivi. Însă, în situația lor, instanța a apreciat diametral opus declarațiile lor, oferindu-le credibilitate și o apreciere prioritară în detrimentul declarațiilor martorului acuzării, V. Artiomov. Mai mult, martorul V. Artiomov la etapa urmăririi penale și judecării cauzei a fost avertizat despre răspunderea penală pentru declarații false;

- depozițiile martorului Iu. Vrabie, coroborează parțial cu declarațiile martorului M. Parfeni, depuse în judecată, potrivit cărora „când Ilie Mămăligă cu Vl.Șișcanu și Artiomov se afla afară, el era la o distanță de aproximativ 1-2 m” (f.d.56 V-2). Contrar declarațiilor expuse supra, inculpatul Ilie Mămăligă, a comunicat în cadrul urmăririi

penale că prietenii săi Iu. Vrabie și M. Parfeni se aflau la o distanță mare de locul conflictului, aproximativ la 5-7 m. dar nu s-au apropiat, (f.d. 30 V-1). Declarațiile menționate coroborează cu ale martorului V. Artiomov, care a menționat, că „în momentul conflictului lângă ușa de la intrare erau câteva persoane, însă crede că ei nu au văzut loviturile” (f.d.54 V-2). Faptele expuse se confirmă și prin procesele-verbale de verificare a declarațiilor părții vătămate și inculpatului la locul infracțiunii. Deci, reieșind din totalitatea probelor analizate, precum și în baza unei deducții logice, acuzarea a ajuns la certa concluzie, că martorii Iu. Vrabie și M. Parfeni nu s-au aflat la fața locului în momentul inițial al conflictului apărut spontan între Ilie Mămăligă și partea vătămată VI. Șișcanu, care a generat în agresiune fizică, respectiv ei nu au asistat la primul contact fizic al acestora, deoarece potrivit lor, victima fiind îmbrâncită ar fi căzut doar o dată jos, însă potrivit probelor din dosar, ea căzuse de două ori. Prin asemenea declarații nesincere, martorii respectivi urmărind scopul evitării pedepsei penale de către prietenul lor, Ilie Mămăligă, fiind solidari cu el au depus declarații în favoarea lui. Pe cale de consecință, acuzarea solicită aprecierea critică a declarațiilor contradictorii ale martorilor respectivi, în coraport cu celelalte probe din dosar;

- alt argument neîntemeiat al instanței ce a statuat la baza achitării inculpatului Mămăligă, precum că învinuirea acestuia este întemeiată doar pe declarațiile părții vătămate. Or, la emiterea sentinței respective urma a fi luat în calcul tot ansamblul probator prezentat de procuror și nu de a întemeia sentința doar pe niște concluzii rupte din ansamblul probant, care sânt eronate și viciate.

În concluzie, în viziunea acuzării au fost prezentate judecății suficiente probe ce confirmă existența în acțiunile lui Ilie Mămăligă a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal.

3.2 *Avocatului Marco Dumitru în interesele părții vătămate Șișcanu Vladislav*, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei penale, cu adoptarea unei noi hotărâri, conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l recunoaște pe Mămăligă Ilie culpabil de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal și în baza acestui articol a-i numi pedeapsă sub formă închisoare pe un termen de 3 ani, admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de către partea civilă Vladislav Șișcanu.

În motivarea apelului a indicat că:

- instanța de judecată a dat o apreciere greșită probelor, în derogare de la prevederile art. 101 din Codul de procedură penală. Instanța de fond urma să aprecieze critic declarațiile martorilor apărării: Cozari Mihail, Parfeni Marin și Vrabie Iurie, fiindcă aceștia sunt prieteni cu inculpatul și au scopul de a-l exonera pe Mămăligă Ilie de răspunderea penală;

- declarațiile făcute de către martorul acuzării Arteomov Viorel se confirmă prin concluzia experților judiciari medico-legali S. Tighineanu, V. Capcelea și V. Savciuc înserată în Raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 378 din 29.03.2017 „cauzarea leziunilor corporale depistate la cet. Șișcanu V., prin mecanism de cădere din poziție ortostatică (verticală) și lovirea de o suprafață netedă (asfalt) se exclude” (f.d.112). Odată cu numirea expertizei medico-legale în comisie și emiterea Raportului de

expertiză medico-legală în comisie nr. 378 din 29.03.2017, concluziile incerte ale expertului judiciar - medic legist Grigore Jantovan înserate în raportul de expertiză medico-legală nr. 199 din 28.09.2016 (f.d.20) de către instanță urmau să fie excluse.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022, au fost admise apelurile declarate, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Mămăligă Ilie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 Codul penal, pedeapsa stabilită lui Mămăligă Ilie s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Șișcanu Vladislav.

S-a încasat de la Mămăligă Ilie, în beneficiul părții vătămate Șișcanu Vladislav, suma de 5280 (cinci mii două sute optzeci) lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 30000 (treizeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 6000 (șase mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Mămăligă Ilie, în beneficiul statului, suma de 1317 (una mie trei sute șaptesprezece) lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

4.1. Pentru a hotărî astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, în baza probelor examinate de instanțele de judecată și cercetate suplimentar în ședința de judecată în instanța de apel, a considerat că vinovăția inculpatului Mămăligă Ilie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) s-a dovedit conform probatoriului invocat și anume:

- *declarațiile inculpatului Mamaliga Ilie*, care fiind audiat în instanța de apel , a susținut declarațiile date anterior în instanța de fond, vina nu a recunoscut-o;

- *declarațiile părții vătămate Șișcanu Vladislav*, date în ședința instanței de apel, potrivit cărora a susținut declarațiile date anterior și verificate în ședința instanței de apel;

- *declarațiile martorului Artiomov Viorel*, date în ședința instanței de apel, potrivit cărora a susținut declarațiile date anterior și verificate în ședința instanței de apel;

- *procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Șișcanu V. și bănuitul Mămăligă Ilie*, unde părțile și-au menținut declarațiile date în cadrul audierilor (f.d.34, vol.I);

- *procesul-verbal de confruntare dintre martorul Artiomov Viorel și bănuitul Mămăligă Ilie*, prin care părțile și-au menținut declarațiile date în cadrul audierii. (f.d.46, vol.I);

- *procesul-verbal de confruntare dintre martorul Parfeni Marin și partea vătămată Șișcanu Vladislav*, prin care părțile și-au menținut declarațiile date în cadrul audierii. (f.d.54, vol.I);

- *raportul de expertiză medico-legală nr. 199 din 28.09.2016*, prin care s-a constatat la cet. Șișcanu Vladislav vătămări corporale medii sub formă de factură închisă a mandibulei pe stânga, cu dereglarea sănătății de lungă durată. Totodată se indică faptul că e puțin probabil că fractura mandibulei pe stânga să fi fost produsă prin cădere (f.d.20, vol.I);

- *raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 378 din 29.03.2017*, prin care s-a constatat la cet. *Șișcanu Vladislav* vătămări corporale medii cu dereglare sănătății de lungă durată sub formă de factura mandibulei pe stânga în regiunea angulară fără deplasarea fragmente și osoase, și se exclude posibilitatea provocării leziunilor date prin cădere din poziție ortostatică (f.d.112, vol.I);

- *procesul-verbal de verificarea declarațiilor la fața locului*, unde partea vătămată *Șișcanu V.* a indicat locul inițierii conflictului și locul din stradă din preajma barului „Magadan” unde a fost lovit (f.d.50, vol.I);

- *procesul-verbal de verificarea declarațiilor la fața locului*, unde bănuitul *Mămăligă Ilie* a indicat locul inițierii conflictului și locul din stradă din preajma barului „Magadan” unde a fost lovit (f.d.56, vol.I).

Instanța de apel, în urma cercetării probelor **a constatat** cu certitudine că: *Mămăligă Ilie*, la data de 25.08.2016, aproximativ la orele 23:30, aflându-se în apropierea barului „Magadan” de pe strada V. Alecsandri a or. Ungheni, ca rezultat a unui conflict care s-a iscat spontan cu cet. *Șișcanu Vladislav*, i-a aplicat ultimului două lovituri cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară în comisie nr. 378 din 29.03.2017 vătămări corporale medii cu dereglare sănătății de lungă durată sub formă de factura mandibulei pe stânga în regiunea angulară fără deplasarea fragmentelor osoase, și se exclude posibilitatea provocării leziunilor date prin cădere din poziție ortostatică.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, *Mămăligă Ilie* a comis infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, după semnele: *„vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art.151 Codul penal”*.

Instanța de apel a atestat că declarațiile inculpatului *Mămăligă Ilie* privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate *Șișcanu Vladislav*, declarațiile martorului *Artiomov Viorel* și probele scrise cercetate în ședință de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, iar nerecunoașterea vinei de către inculpat, instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto-incrimina, garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

Critic au fost apreciate de către instanța de apel și declarațiile martorilor *Vrabie Iurie* și *Parfeni Marin* precum că, părții vătămate nu i-au fost aplicate careva lovituri, ci numai a fost împins, iar ca urmare ultimul a căzut jos, or potrivit concluzie din raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 378 din 29.03.2017, s-a constatat la cet. *Șișcanu Vladislav* vătămări corporale medii cu dereglare sănătății de lungă durată sub formă de factura mandibulei pe stânga în regiunea angulară fără deplasarea fragmente și osoase, și se exclude posibilitatea provocării leziunilor date prin cădere din poziție ortostatică.

Instanța de apel a reiterat că, prima instanță eronat și pripit a ajuns la concluzia că prin toate probele prezentate și cercetate nemijlocit în cadrul ședinței de judecată, acuzarea nu a prezentat probe incontestabile și suficiente, care, „dincolo de orice dubiu” ar fi dovedit faptul că în acțiunile inculpatului Mămăligă Ilie sunt prezente elementele constitutive ale componenței de infracțiune incriminate acestuia, or, de către acuzare au fost prezentate și administrate probe directe, pertinente și concludente, în coroborare cu alte probe, ce demonstrează nemijlocit vinovăția lui Mămăligă Ilie.

La individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Mămăligă Ilie, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție, de personalitatea inculpatului, ultimul nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, la locul de trai se caracterizează pozitiv. În baza art. 76 și 77 Cod penal, careva circumstanțe atenuante sau agravante nu s-au stabilit.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a sublinia faptul că dispunerea suspendării condiționată a executării pedepsei este o măsură legală și temeinică, aplicată în corespundere deplină cu condițiile stabilite la art. 90 Codul penal și care în esență oferă un sistem de garanții sub aspectul eficienței și poartă o severitate accentuată de natură să exprime un tratament adecvat inculpatului Mămăligă Ilie și să garanteze resocializarea sa viitoare pozitivă, scopul pedepsei fiind atins și fără condamnarea dânsului la o pedeapsă privativă de libertate.

Instanța de apel reieșind din normele art.219 alin.(1)-(4), art. 220 alin. (1)-(2) Cod de procedură penală și art.2036 alin.(1)-(5), 2037 alin.(1)-(3) Cod civil, a costata că, acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Șișcanu Vladislav este întemeiată și urmează a fi încasat din contul inculpatului Mămăligă Ilie în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în mărime de 5280 (cinci mii două sute optzeci) lei, prejudiciul moral în mărime de 30 000 (treizeci mii), și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 (șase mii) lei.

Conform art.227, art.229 alin.(1)-(2) Cod de procedură penală și ținând cont de modificări operate prin Legea nr.316 din 22 decembrie 2017, în vigoare 09 februarie 2018, prin care a fost exclus art.143 alin. (2) Codul de procedură penală, instanța de apel a menționat că, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regulă. Prin urmare, a considerat întemeiată cererea acuzatorului de stat privind încasarea de la Mămăligă Ilie în beneficiul statului a sumei de 1317 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei.

5. *Recurs ordinar declară inculpatul Mămăligă Ilie, care neinvocând existența erorilor de drept prevăzute de art. 427, doar făcând trimitere la acest articol, solicită casarea totală a deciziei cu menținerea sentinței.*

În motivarea recursului, titularul indică că:

- declarațiile sale, precum și declarațiile martorilor Cozari Mihail, Parfeni Marin și Vrabie Iurie au fost luate în considerație de către instanța în fond, însă au fost ignorate de

către instanța de apel, care s-a bazat doar pe declarațiile părții vătămate Șișcanu V. și colegului său de serviciu Artiomov V.;

- consideră că în situație în care Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia că este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, urmărirea penală în privința sa urma a fi încetată, conform art. 60 alin. 1 lit. b) Cod penal, întrucât incidentul dintre el și Șișcanu V. a avut loc la 25.08.2016, iar decizia instanței de apel a fost pronunțată la 16.05.2022 - adică după expirarea a 5 ani și 7 luni.

6. În corespundere cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, referință depune:

6.1 Procurorul, solicitând admiterea recursului și trimiterea acestuia pentru judecare în Colegiul Penal lărgit deoarece este prezentă eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală – există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

6.2 Avocatul Dumitru Marco, în interesele părții vătămate Șișcanu Vladisav, solicitând respingerea recursului ordinar ca fiind inadmisibil, deoarece nu îndeplinește cerința de formă și conținut.

7. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul Penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căror, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

În sensul art. 427 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă

participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, raportată la criticele recurentului, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea Boldea versus România), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

La caz, instanța fiind sesizată cu recurs ordinar de către inculpat, care pledează pentru casarea integrală a deciziei Curții de Apel și menținerea sentinței.

Din conținutul cererii de recurs se prezumă că titularul invocă prezența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală.

Ținând cont de motivele care au servit temei pentru pronunțarea soluției enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu privire la netemeinicia soluției instanței de apel, din considerentele ce urmează a fi desfășurate în continuare.

În primul rând, prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, statuează că sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) - 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii.

Potrivit prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinutului a fost trimisă în judecată; descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acușării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

Potrivit prevederilor art. 101 alin. (1) – (3) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

În speță, din conținutul sentinței rezultă că, instanța de fond a dispus achitarea lui Mămăligă Ilie de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 390 alin. (1), pct. (1) Cod procedură penală, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

La acest capitol, Colegiul menționează că:

a) instanța de fond dispunând achitarea inculpatului nu a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acușării, nu le-a dat apreciere din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor;

b) referitor la temeiul de achitare prevăzut la art. 390 alin. (1), pct. (1) Cod procedură penală - nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, Colegiul reține că, conform rapoartelor de expertiză efectuate la caz, la cet. Șîșcanu Vladislav *s-au constatat vătămări corporale medii sub formă de factură închisă a mandibulei pe stânga*, cu dereglarea sănătății de lungă durată. Prin urmare, existând urmările prejudiciabile, deduse în urma faptelor prejudiciabile. Mai mult ca atât, instanța de fond în partea descriptivă a sentinței, în raport cu dispozitivul acestuia și motivul achitării, se contrazice, invocând că: „...*declarațiile participanților la proces prezintă divergențe, din care motiv, nu poate stabili cu exactitate în ce circumstanțe la Șîșcanu Vladislav au survenit leziunile corporale medii...*”, or, „*În așa circumstanțe, nefiind stabilite în ședința de judecată probe incontestabile a vinovăției inculpatului Mămăligă Ilie, ținând cont de faptul că procurorul se bazează pe unele probe contradictorii cu alte probe, divergențele existente nu au fost înlăturate, lipsa probelor care ar dovedi **latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii** și tratând toate contradicțiile și îndoielile în folosul inculpatului Mămăligă Ilie Grigore, instanța de judecată pronunță în privința inculpatului Mămăligă Ilie Grigore o sentință de achitare pe art. 152 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracționale.*” Astfel, motivele menționate în partea descriptivă a sentinței se încadrează în temeiurile art.390 alin.(1) pct.2) sau 3) Cod de procedură penală.

Generalizând cele menționate supra, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre contradictorie, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Însă, instanța de apel, examinând apelurile declarate împotriva sentinței, deși a desființat sentința, rejudecând cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță și pronunțând o nouă hotărâre de condamnare a inculpatului în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, a comis la rândul său un șir de erori de drept.

Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la examinarea apelului declarat nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, în legătură cu ce în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează a fi casată parțial decizia recurată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinutului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți.

Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată incontestabil prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Colegiul lărgit reține că, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d.145-145, vol.II), instanța de apel a verificat doar probele acuzării, însă omite menținea avocatului Ciorba Ion în dezbateri referitor la martorii apărării Cozari Mihail, Parfeni Marin, Vrabie Iurie, declarații care nu au fost verificate conform procesului verbal al ședinței de judecată.

Mai mult ca atât, în decizia sa, instanța de apel a indicat că ...”*Colegiul Penal apreciază critic declarațiile inculpatului și martorilor Vrabie Iurie și Parfeni Marin precum că, părții vătămăte nu i-au fost aplicate careva lovituri, ci numai a fost împins, iar ca urmare ultimul a căzut jos....*”, prin urmare, fără a fi redate în partea descriptivă a decizie și neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, declarațiile acestor martori au fost apreciate la general de către instanța de apel în decizie, limitându-se doar la o frază, enunțată supra.

La acest capitol, Colegiul reține, că conform practicii judecării cauzelor penale în ordine de apel, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a

instanței de apel și nu au fost reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată; dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța la pronunțarea hotărârii, să indice din ce motiv urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe, iar rejudecarea cauzei în corespuns cu art. 419 CPP se va efectua cu respectarea principiului nemijlocirii, contradictorialității, egalității în drepturi în fața instanței.

Astfel, lecturând textul deciziei contestate, Colegiul reține, că modalitatea de motivare a soluției în cauza dată, fără verificarea suplimentară a probelor pe care se bazează instanța de apel în decizia sa, fără elucidarea divergențelor depistate în declarațiile martorilor date la orice etapă a procesului, denotă faptul că instanța de apel a pronunțat o soluție care conține o eroare de drept, deoarece o motivare a soluției trebuie să rezulte și dintr-o administrare legală a probelor, în special atunci când se pronunță o nouă hotărâre, după regulile pentru judecarea în primă instanță.

Prin urmare, rezultă că instanța de apel la judecarea apelurilor declarate a comis o eroare de drept procedural în sensul încălcării dispozițiilor imperative ale art.414 alin.(2), (6) și CPP din care rezultă că:

* *Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal;*

* *Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal;*

* *Instanță de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii, să cerceteze corpurile delict, să dea citire rapoartelor de expertiză, proceselor-verbale și altor documente, precum și să examineze alte probe prevăzute de prezentul cod.*

În acest context, rezultă că instanța de apel a acționat ca și cum, având îndoieli cu privire la credibilitatea martorilor apărării, i-ar fi recuzat apriori, și a considerat satisfăcătoare poziția acuzării.

Colegiul penal punctează, că în partea descriptivă a hotărârilor instanțelor de fond nu se întrevede o analiză amplă a probelor și motivele pentru care pe unele probe le-a acceptat iar altele le-ar fi respins.

Astfel, instanța de apel, adoptând o nouă hotărâre, nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale transpuse în dispoziția art. 100 alin. (4) și art. 101 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă administrată de părți trebuie să fie verificată și apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

În sensul celor constatate, Colegiul evidențiază că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor și ea poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de normele de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Mai mult, justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, după veridicitate, relevanța, concludența și utilitatea acestora. Doar simpla enumerare a probelor, fără coroborarea lor, nu reprezintă efectuarea procesului de apreciere a probelor, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar hotărârea este bazată pe presupuneri, fără a se face o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii dintre ele.

Contrar celor relatate mai sus, la caz, instanța de apel nu a făcut o coroborare între probele administrate, ea doar le-a enumerat și a descris conținutul acestora, fără a indica care din ele contrazic versiunea susținută în apărare precum și care din ele au dus la formarea concluziei de condamnare a lui Mămăligă Ilie pe capătul de acuzare.

În atare situație, Colegiul penal lărgit consideră că decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 414, 417, 419 Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Cu atât mai mult, instanța de apel, rejudecând cauza și pronunțând o hotărâre de condamnare după o sentință de achitare, urma să verifice probele care au fost puse de instanța de fond la baza sentinței de achitare și să le respingă motivat.

În al treilea rând, instanța de apel condamnându-l pe Mămăligă Ilia în baza art.152 alin. (1) Cod penal, a omis prevederile art. 16 alin. (3) Cod penal – că infracțiunea 152 alin. (1) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar potrivit art.60 alin. (1) lit. d) - persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii mai puțin grave au expirat 5 ani.

Generalizând cele menționate supra, Colegiul conchide că statuările instanței ierarhic-inferioare nu pot fi considerate ca corespunzând exigențelor legale, constatându-se erorile de drept arătate de recurent și acestea nu permit preluarea concluziilor instanței

de apel, ducând la desființarea deciziei, or erorile de drept arătate supra nu pot fi înlăturate de instanța de recurs, ultima ne fiind abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a adoptat și motivat o soluție ce contravine prevederilor procesual-penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Mămăligă Ilie, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022 în cauza penală privindu-l pe **Mămăligă Ilie XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 10 februarie 2023.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

GUZUN Ion

BOICO Victor